OGLAŠAJTE V NAJBOLJŠEM SLOVENSKEM ČASOPISU
★
Izvršujemo vsakovrstne tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY
NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN THE BEST SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of All Kinds

VOL. XXXVII.—LETO XXXVII. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), APRIL 26, 1954 ŠTEVILKA (NUMBER) 81

Zadnje vesti

Vremenska napoved pravi, da se bo toplo vreme nadaljevalo. Najvišja temperatura danes bo 76 stopinj, najnižja zvečer pa 58 stopinj. Proti večeru bo morda nekaj dežja.

Včerajšnjo toplo vreme je izvabilo kakih 40,000 Clevelandčanov, ki so se sprehajali po javnih parkih. Tudi okolica Clevelanda je bila polna izletnikov.

Cleveland sam je včeraj zbiral za fond za pobijanje raka. Prvi uspehi kažejo, da bo cilj dosežen.

—

Predsednik Eisenhower se je vrnil v Washington. Poleg zunanje političnih vprašanj, ki so izredno zamotane, ima Eisenhower tudi doma v Ameriki rešiti več težkih vprašanj. Danes se začne v Washingtonu konferenca ameriških governerjev, ki bo trajala tri dni. Navzoč je tudi governer Frank J. Lausche iz Ohio. Governerji srednjega zapada zahtevajo od Eisenhowerja, da naj nekaj stori ko gre za kmetijstvo. Mesto trave in zelenjave, je prah posul in zasul mnogo krajev, naprimer v Coloradi, kakor tudi v obeh Carolinah. Živina strada, ponekod je suša. Nekaj je storiti, pravijo governerji.

—

Danes se začne v 45 državah unije cepljenje otrok zoper polijo. Zdravstvene oblasti trdijo, da je novo sredstvo cepljenja popolnoma preizkušeno in ni zoper njega nobenih pomislekov. Računa se, da bo ta teden cepljenih pol milijona do enega milijona ameriških otrok.

—

V Ashtabula, Ohio, je nastal včeraj ogenj v trgovskem središču mesta. O vzroku ognja se šele vodi preiskava. Šest požarnih obramb je bilo na mestu. Škoda znaša $225,000.

—

V Argentini so imeli včeraj državne volitve. Po prvih podatkih vodi stranka diktatorja Perona. Predsedniško mesto ni bilo predmet volitev, ker je bil Peron pri zadnjih volitvah izvoljen za šest let, to je do leta 1958. Bilo je tudi nekaj mrtvih na strani policije, kakor na strani volilcev.

—

Moskva je zahtevala od avstralske vlade, da ji izroči oba Petrova. Avstralska vlada je danes to zahtevo gladko odklonila.

—

Pred nekaj dnevi so prinesli vest, da je vprašanje Trsta zopet na dnevnem redu. Vest se potrjuje in objavlja nov predlog Tita, ki je za to, da naj gre Trst kot tak nazaj Italiji, v tržaški luki pa naj Jugoslavija dobi svojo svobodno zono, ozadje Trsta pa naj služi kot nekak prosti koridor. Mišljena je zona A, namreč v kolikor ne gre za Trst sam kot tak.

O tem predlogu so se posvetovali zadnje dni tudi v Parizu v navzočnosti italijanskega zunanjega ministra.

ČE SI "MRS. AMERICA"

ORMOND BEACH, Fla., 25. aprila—Wanda Jennings, 28 let stara gospodinja iz St. Louisa, Mo., je bila prooglašena za "Mrs. America" za leto 1955. V tekmi je pokazala svoje veščine v gospodinjstvu. Dobila je $15,000 v gotovini, obenem pa prosto vožnjo za sebe in za svojega moža v Evropo. Zakonca Jennings sta poročena devet let in imata osem let starega sinčka Mihaela.

McCarthy ni več privlačen; čakajmo na izid razprave!

WASHINGTON, 25. aprila—"Kljub vsem fanfaram, s katerimi se je začel proces McCarthy-Stevens, naj ne bo nihče presenečen, če senatni pododbor, ki vodi omenjeno preiskavo, ne bo nikdar v stanu, da izda končno poročilo. Dobri poznavalci razmer predvidevajo, da ne bo ne sodbe, ne obtožbe radi krivega pričevanja, bodisi na eni ali na drugi strani. Tisti, ki imajo na tej razpravi glavne vloge, bodo ocenjeni, kakor bodo pač svoje vloge igrali. Ocenila jih bo televizija in končno ameriško javno mnenje." To je ena izmed napovedi, ki po našem mnenju zadene v bistvo.

Veliko radijsko in televizijsko omrežje NBC je javilo, da razprav McCarthy-Stevens televizijsko ne bo več prinašalo. Se ne splača! Ne prinaša dohodkov, kakor jih sicer prinaša oglaševanje in reklama. Za to stran se je treba potruditi! Družba bo v kratkih izvlečkih ponovila zvečer v svojih oddajah del poteka razprave.

Za kaj gre? V vojaško službo je moral iti David Schine, do tedaj v službi McCarthyevega pododbora in sin bogataša iz New Yorka. McCarthy je z njim dober prijatelj. Njegov pododbor je hotel diktirati, na kako mesto naj se ta Schine, ki je po rodu Jud, postavi. Za njega se je zavzemal svetovalec McCarthyevega pododbora Roy Cohen, tudi Jud po rodu. Vojno poveljstvo je ta pritisk odklonilo. (Je dejstvo, da je imel McCarthy dva malo talentirana Juda v službi, to posebno z ozirom na to, da je katoličan in da ima močne zveze tudi med protestanskimi kapitalisti, se zrcali njegova politična prekanjenost!)

McCarthy od svoje strani trdi, da je vojaško poveljstvo hotelo napraviti na njegov pododbor pritisk ,da preneha z raziskovanjem ali so komunisti v vodstvu ameriške zračne sile in mornarice. Vojaško poveljstvo trdi, da to ni res in o obeh obtožbah se pač vodi razprava.

(Potek razprave bomo v Enakopravnosti objavljali le v toliko in le tedaj, v kolikor in kadar bomo videli, da gre za stvari, ki so v splošnem javnem interesu.)

Smrt otroka pojasnjena?

Margareta Chaterine Bain, stara 25 let, nekoč bivajoča v Morgantown Ind., je bila končno ugotovljena kot mati sinčka, ki je bil v hotelu Hollenden najden mrtev pod posteljo. Bain je bila trikrat poročena, ima dva otroka v starosti šest in devet let, še žive starše, ki so enako kot ona nestalnega bivališča. Identiteta matere je torej znana, ne ve pa se še, kje se nahaja, oziroma kam je pobegnila iz Clevelanda.

Razstava ročnih del

Poznana žirovska kleklarica Anna Jesenko sporoča, da bo razstava ročnih del pod pokroviteljstvom Needlecraft Guild of Cleveland, h kateremu spada ona že nekaj let. Razstava bo 3. maja od 2. ure popoldne do 8. ure zvegovine, poleg Silver Grill. Vredno je ogledati si krasne ročna dela, ki jih izdelajo članice tega kluba.

Klub Ljubljana

Jutri, v torek zvečer ob osmih se vrši redna seja kluba Ljubljana v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher ave. Vabi se članstvo, da se udeleži v čim večjem številu, ker je več važnih stvari za ukrepati.

PONTECORVO V BERLINU?

BERLIN, 25. aprila—Bruno Pontecorvo, Italijan po narodnosti, sicer naturaliziran angleški državljan, je znan strokovnjak na atomskem polju. Leta 1950 je zapustil Anglijo in izginil neznano kam. V zapadni del Berlina so prišle vesti, da se Pontecorvo nahaja v vzhodnem delu Berlina in da ima posebno nalogo: Dobiti stik z znanstveniki v zapadnem Berlinu, katerim ponuja v imenu sovjetske vlade mesečno plačo $2,000 in krite stroške preživljanja.

ZLORABE Z BREZPOSELNOSTJO?

WASHINGTON, 25. aprila—Federalni urad, ki se peča z vprašanjem zaposlenosti in brezposelnosti, je odkril, da se je lansko leto izplačalo $23,000,000 brezposelne podpore osebam, katerim ni šla. $6,500,000 se je izplačalo v preveliki višini, $16,500,000 pa osebam, ki sploh niso imele pravice do brezposelne podpore. Urad bo začel obširno preiskavo in je že zaprosil kongres, da mu odobri potrebne kredite v zvezi s stroški preiskave.

"SOCIALIZIRANO ZDRAVJE"

WASHINGTON, 25. aprila—Zakaj je treba nekaj ukreniti, ko gre za ameriško zdravje? Zdravljenje pod obstoječimi razmerami je enostavno predrago. Zbrani podatki za leto 1953 izkazujejo vsoto $10,200,000,000 zdravniškega honorarja. Praktično ta številka pomeni, da plača vsak Amerikanec povprečno $177 na leto za zdravnike, poleg tega pa še $27 za privatno zavarovanje.

Republic Steel sprejema

Podjetje Republic Steel Co. v Clevelandu je javilo, da se bo zvišalo obrat v tovarnah. Ta teden bo poklicalo nazaj na delo 150 odpuščenih delavcev, delavni čas pa se bo približalo prejšnji normali.

84. rojstni dan

Danes obhaja svoj 84. rojstni dan Mr. George Jenko iz 16119 Huntmere Ave. Družina in prijatelji so se včeraj zbrali na domu slavljenca, da mu k temu dogodku čestitajo ter mu želijo še na mnoga leta zdravja in zadovoljstva!

BREZPOSELNOST V KANADI

OTTAWA, 26. aprila—Danes se obnovi parlamentarno zasedanje. Kot glavno točko razprav bo moral kanadski parlament vzeti v pretres—brezposelnost v Kanadi, ki ima sedaj 569,898 nezaposlenih. Ta številka pomeni dvakrat višjo brezposelnost kot je bila koncem lanskega leta.

LUČ, KI SVETI DALEČ!

Vsi se bomo spomnili vožnje po morju. Atlantsko morje je često precej viharno in tudi drugače nevarno. Velika luksuzna ladja "Titanic" je našla na Atlantiku svoj grob.

Pa obudimo spomin, ko smo po vožnji čez ocean nestrpno čakali, kdaj zagledamo svetilnik na ameriški obali. Kljub morebitnemu viharju smo imeli zavest, da obstoja nekaj objektivnega, kar ostane kljub slabim vremenskim prilikam. Pomorski svetilnik je ena teh objektivnosti.

Rus Nikolaj Kolhov, 31 let stari stotnik ruske tajne policije, je bil poslan v Nemčijo, da v Frankfurtu s posebnim moriinim orožjem ubije voditelja antisovjetskih emigrantov. Doma je pustil ženo s 14-letno hčerko in 21 mesecev starim sinčkom. Žena in mati mu je dala tole poslanico:

"Če boš v resnici izvršil umor, boš ob ženo in otroka. Jaz ne morem ostati žena morilca."

Stotnik Nikolaj Kolhov je poslušal glas vesti in žene in se je v Nemčiji predal zapadnim zaveznikom.

Scelba zoper komuniste

RIM, 25. aprila—Predsednik italijanske vlade, Sicilijanec in strokovnjak v policijskih metodah Mario Scelba, je začel boj s komunisti. Kot prvi ukrep je odredil, da komunistična stranka ne more imeti svojih prostorov in uradov v javnih zgradbah. Na zunaj opravičuje ta korak s tem, da gre vzdrževanje javnih zgradb na račun italijanskega davkoplačevalca, ki v ta namen plačuje na leto $800,000. Torej ne gre, da bi se zgradbe rabile v strankarske namene. Scelba hoče dokazati zunanjemu svetu, da komunistična nevarnost za Italijo ne obstoja.

PRINCEZINJA BERAČICA

DUNAJ, 25. aprila—Elizabeta Habsburg je hčerka pokojnega avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa, ki je bil ali ubit, ali napravil samomor leta 1889. Smrt ga je dohitela v Mayerlingu in se je slučaj obravnaval na dolgo in široko kot Mayerlinška tragedija. Elizabeta se je poročila z nekim avstrijskim princem, pa se leta 1918 razporočila in poročila ljudskošolskega učitelja, ki je bil socialist. Moža je izgubila in Elizabeta, sedaj stara 70 let, se nahaja prepuščena sama sebi in v veliki revščini v skromnem stanovanju dunajskega predmestja.

Bolezen

Resno bolan se nahaja na svojemu domu poznani Albin Videtič, ki vodi gostilno Al-Mar na 828 E. 140 St. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo, da čim preje okreva!

20-LETNICA
PROGRESIVNIH SLOVENK AMERIKE
v nedeljo, 2. maja
ob 3.30 uri pop.
v SLOV. NAR. DOMU
na St. Clair Ave.
Igra "Kmečka osveta," petje, zunanje gostinje

Konferenca v Ženevi se začne v megli; temno ozračje v mednarodni politiki

DRŽAVNI TAJNIK DULLES GROZI, DA GRE NAZAJ V AMERIKO

ŽENEVA, 26. aprila—Danes se začne napeto pričakovana konferenca, ki naj reši vprašanje Koreje in Indokine, poleg teh vprašanj pa tudi razmere na Malajskem polotoku. Ozračje, v katerem zaseda konferenca, ni čisto. Tik pred konferenco je Sovjetska zveza prekinila diplomatske zveze z Avstralijo. Znana trdnjava v Indokini Dien Bien Phu je pred padcem. Rusi zahtevajo, da se komunistični Kitajski prizna značaj velesile, s tem pa popolne enakopravnosti, kar zapadni svet odklanja. Ameriški državni tajnik Dulles je zagrozil, da bo takoj odšel nazaj v Ameriko, če bo Rusija vztrajala na gornjem predlogu glede Kitajske.

Prekinitev diplomatskih odnošajev med Sovjetsko zvezo in Avstralijo je bilo pričakovati. Vladimir Petrov in njegova žena, ki sta po izjavi Avstralije prosila in dobila od nje politični azil, sta bila namreč v službi pri sovjetskem poslaništvu, torej dvoje uradnih oseb. Sovjetska zveza pa se je postavila na stališče, da so Avstralci oba Petrova ugrabili. Če je to stališče pravilno, in ker gre za diplomatske uradnika, ne more biti med obema državama takih dobrih odnošajev, da bi bil v eni, kakor v drugi državni poslanik.

Sovjetska zveza je pozvala avstralsko vlado, da odpokliče osobje pri avstralskem poslaništvu v Moskvi. V logični posledici je isti korak storila avstralska vlada, ki zahteva od sovjetskega poslaništva, da z vsem osobjem zapusti Avstralijo. Zadnje vesti iz Moskve javljajo, da se slučaj morda ne bo likvidiral tako gladko. Ali bo sovjetska vlada dala osobju avstralskega poslaništva v Moskvi potrebne potne liste, ali pa bo te potne liste vezala na pogoj, da avstralska vlada Rusiji vrne oba Petrova?

Položaj Kitajske

Zastopniki komunistične Kitajske nastopijo v Ženevi prvič v družbi s predstavniki ostalih velesil. Kakšen značaj naj imajo? Rusi zahtevajo, da se jim prizna v vsakem pogledu enakopravnost, poleg tega tudi značaj velesile. Če bi Zapad na to pristal, bi bil ta sklep važen tudi za bodoče konference, ker Kitajska enkrat priznana kot velesila, bi mogla logično zahtevati, da se ji da enako priznanje pri prihodnjih konferencah. V to zahtevo Moskve se po sedanjem razpoloženju zastopniki treh zapadnih velesil ne bodo spuščali.

Značilen je bil nenaden odhod angleškega zunanjega ministra Anthony Edena iz Pariza nazaj v London. Anthony Eden se je sestal v Parizu s predstavniki držav članic Severno atlantske zveze in bi moral iti iz Pariza naravnost v Ženevo. Mesto tega je odletel nazaj v London, kjer je imel nujen sestanek s predsednikom Britanije Winstonom Churchillom. Eden je le dejal, da njegoc prihod v London ni v zvezi s prekinitvijo zvez med Sovjettsko zvezo in Avstralijo.

Radford v Parizu

Po poročilih iz Pariza je prispel tja šef ameriškega glavnega stana admiral Radford. Takoj po svojem pristanku na pariškem letališču je imel razgovore s šefom francoskega generalnega štaba generalom Paulom Elyem in to o absolutno nujni pomoči francoskim četam v Indokini.

Vojaški položaj v Indokini se je zopet poslabšal. Francoska vlada je dala svojemu zunanjem ministru Bidaultu polno moč, da na konferenci v Ženevi na vsak način izposluje vojaško premirje. Trdnjava Dien Bien Phu se nahaja pred padcem. Francoska posadka v trdnjavi se krči. Trdi se, da ne razpolaga niti z osem tisoč vojaki. Komunisti napadajo z nezmanjšano silo in so osvojili letališča, ki naj služijo trdnjavi. Od osrčja trdnjave so oddaljeni le še kakih dva tisoč korakov. Francosko poveljstvo trdnjave samo priznava, da je položaj skrajno kritičen, če ne obupen, kakor tudi, da je moralo zožiti obrambni obroč na nove vojaške postojanke. Ali naj se posadka prebije iz trdnjave v sosednji Laos, ali je pričakovati dovoljne pomoči?

Razširila se je vest, da gredo iz sosednje pokrajine Laos trdnjavi na pomoč sveže čete Francozov in domačinov. Če ta vest odgovarja resnici, pa nastane drugo vprašanje, ali se bodo te čete lahko prebile skozi komunistične oblegovalce?

Nehru posreduje

Predsednik indijske vlade Nehru je pozval Združene države, Veliko Britanijo, Sovjetsko zvezo in komunistično Kitajsko, ne pa Francije, ker je ta direktno interesirana na Indokini, naj na vsak način skušajo doseči premirje v Indokini.

Zadnja vest iz Pariza javlja, da je računati z možnostjo krize v francoski vladi ravno za čas konference v Ženevi. Krizo da bo povzročil general De Gaulle, ki da bo odpoklical svoje ministre iz francoske vlade.

Na konferenci sami pa se predvidevajo hudi notranji zapletljaji. Stališče zapadnih zaveznikov je to, da naj bo vprašanje Koreje prvo na dnevnem redu, nato naj pride na vrsto Indokina. Lahko se zgodi, da bo tudi Sovjetska zveza že radi pridobivanja časa začela s Korejo zavlačevalno politiko. Debate o Koreji naj se raztegnejo, naj trajajo v nedogled, med tem časom pa naj komunisti izvojujejo odločilno zmago, ko bodo zasedli trdnjavo Dien Bien Phu. To bi bil velik adut na diplomatski mizi komunistov v Ženevi. Kako pa rešiti korejsko vprašanje, če ga ni rešila posebna politična konferenca, je seveda trd oreh.

ARETIRAN POROČEVALEC

LONDON, 25. aprila—Poljak Alfred Chiapowski je v Varšavi zastopal ameriško dopisno agencijo Associated Press. Te dni je bil s svojo ženo vred aretiran. Chiapowski je sin bivšega poljskega poslanika v Franciji.

ŠE ENA SMRT V HLADILNIKU

PITTSBURGH, 25. aprila — Petletni Clyde Graham se je igral z opuščenim hladilnikom, ki je imel neodstranjena vrata. Po nesreči se je zaklenil v hladilnik in ker ni bilo pravočasne pomoči, se je v njem tudi zadušil.

(Nekatere občinske uprave so izglasovale poseben zakon, da se morajo opuščeni hladniki razdreti, vsaj pa odstraniti vrata, ker bodo sicer njihovi lastniki strogo kaznovani!)

LOUIS F. LAVRICH

Po petmesečni bolezni je preminil v Lakeside bolnišnici Louis F. Lavrich, star 54 let, stanujoč na 140 E. 242 St. Rojen je bil v Jugoslaviji, toda je bil prinešen v Ameriko, ko mu je bilo dve leti. Bil je član društva sv. Cirila in Metoda št. 18 S.D.Z. Delal je 18 let pri Electric Products Co., zadnjih šest let pa pri New York Central železnici.

Tukaj zapušča soprogo Mae, rojena Apanovitch, štiri sinove: Louis ml. v Hollandale, Fla., dr. James H. v Cincinnati, O., Charles R. in Pvt. Thomas E., ki se nahaja z armado v Fort Knox, Ky., dva vnuka Daniel in Mark, osem bratov in sestra: Mrs. Frances Zallar, Mrs. Helen Mihelich, John, Frank, Charles, Mrs. Josephine Kremžar, Mrs. Alice Hussare in Pauline ter veliko sorodnikov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9.15 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Žele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Roberta na E. 238 St. in Lake Shore Blvd. ob 10. uri ter nato na pokopališče Calvary.

Pobiranje asesmenta

Tajniki društev, ki zborujejo v Slov. nar. domu na St. Clair Ave., bodo nocoj pobirali asesment v spodnji dvorani.

Na počitnice

Poznana Mr. in Mrs. Emil Safred iz 1361 W. 91 St. sta se danes podala na počitnice v sončno Florido. Mrs. Ann Safred je poznana pevka pri Glasbeni Matici. Mnogo zabave in razvedrila!

Na obisk v staro domovino

Na parniku LIBERTE sta se v soboto odpeljali iz New Yorka Mrs. Antonia Kutnar v Nadanje Selo na Krasu in Mrs. Johanna Shuster iz St. Marys, Pa., v Jablanico pri Illirski Bistrici. Potujejo s posredovanjem tvrdke Kollander. Srečno pot in zdrav povratek!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year—(Za eno leto)	$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year—(Za eno leto)	$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

TEHNIKA IMA POSEBNO STRAN

Vprašanje, če je kdo pri opravljanju svojega dela poškodovan ali celo ubit. Ali se zadeva pusti pri miru? Gotovo ne! Iščejo krivca, ki je poškodovanje našega telesa ali celo smrt povzročil. Pri tem iskanju pa gre v glavnem za to ali je po obstoječih pojmih in pravnih predpisih kriv ali nekriv, da je prišlo do nesreče. Če je kriv, potem naj bo ne samo kaznovan, marveč naj plača tudi gotovo odškodnino. Če n. pr. morilec ubije očeta v družini, je odpadel hranitelj družine. Če je kriv in kot morilec končno spoznan, naj nadomesti to, kar je bil za družino njen reditelj, sedaj mrtvo truplo.

Odškodnina je torej v nujni zvezi z neko krivdo. Je tudi svojevrstna kazen. V privatnem življenju pridemo do te odškodnine, če je kje kaj vzeti. Tudi sicer je postopek precej enostaven. So procesi, so sodbe. Imamo v rokah neki list, ki nam prisoja pravico in do te pravice, seveda, če je kje kaj vzeti, pridemo ali zlepa ali pa zgrda. Povdarimo besedo KRIVDA. Kajti če slučaj kot slučaj nanese, da pride do poškodbe ali celo do smrti, potem gre pač za slučaj, ki se lahko vsakemu primeri. Pri slučaju namreč ni krivde.

V zadnjem času se sliši mnogo o tako imenovani vojni odškodnini, ki jo naj plača ali ne plača premagana država državi zmagovalki. Ne plača—to se pravi, država zmagovalka pač nima interesa, ker ima druge cilje pred seboj.

Prva svetovna vojna se je končala s popolnim porazom cesarske Nemčije. Mirovno pogodbo so sklenili v Franciji v Versaillesu. V tej pogodbi je bilo določeno, da mora premagana Nemčija plačati državam zmagovalkam vojno odškodnino. Zakaj? Pogodba sama je imela stavek, da je imela cesarska Nemčija KRIVDO na prvi svetovni vojni. Nemčija je bila torej kriva.

Med državami zmagovalkami prve svetovne vojne je bila, da vzamemo enega od vzgledov, ki je nam najbližji, bivša kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, odnosno Jugoslavija.

Ko je po prvi svetovni vojni Nemčija plačevala vsaj delno tej Jugoslaviji vojno odškodnino, so se ob nemško-avstrijski meji vrstili vlaki za vlaki. Tudi transport, ki je bil sestavljen samo iz lokomotiv. Vse namenjeno kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ti vlaki včasih niso šli prazni, marveč natovorjeni z raznim blagom, ki pa je bilo zopet namenjeno v plačevanje vojne odškodnine. Če je Nemčija plačevala vojno odškodnino, ali je šlo tedaj res samo za tem, da to vojno odškodnino pač plača?

Nemška tehnika je znana ne samo v Evropi, marveč tudi po svetu. Vsak narod ima svoj značaj, tudi ko se izoblikuje na tehničnem polju. Iznajde način produkcije, ki je samo njemu lasten. Na zunaj imamo produkt. Če pa ga bo treba nadomestiti, kako ga napraviti DOMA, kjer se sedaj ta produkt rabi? Nemci so vedeli, da bodo vse države, ki se radujejo nad njeno vojno odškodnino, prišle nazaj k Nemčiji po nadomestne dele. Končno se vsaka stvar obrabi. Morda pa se v naprej preskrbi, da se ta stvar obrbai čimpreje. Kar so Nemci predvidevali, se je tudi zgodilo. Države zmagovalke so radi nadomestnih delov za stroje, ki so jih dobivale kot vojno odškodnino, prišle nazaj k Nemčiji kot industrijski odjemalec. Sicer pa vemo iz praktičnega življenja, da se zna taka trgovina razširiti tudi na drugo polje. Če je nekdo dober, da nam servira nekaj dobrega na enem polju, zakaj bi ne bil dober tudi na drugem polju? V mislih imamo še vedno nadomestne dele, ki so bili v kratki zgodovini potrebni. Malo propagande, pa smo bili priča dogodkom, ko se je Nemčija, bivša premaganka, razšopirila na industrijsko trgovskem polju, da je s svojo gospodarsko močjo v kratkem presledku komaj dvajsetih let že upala začeti drugo svetovno vojno.

K tem vrsticam: Vzhodna Nemčija je po zadnji svetovni vojni dajala vojno odškodnino Sovjetski zvezi. Objektivno stoji, da se s to produkcijo Sovjetska zveza ni mogla okoristiti!

L. Č.

Urednikova pošta

Letna konferenca Progresivnih Slovenk

CLEVELAND, Ohio—Bliža se bliža z hitrostjo naša letna konferenca Progresivnih Slovenk Amerike.

In to letos, ravno na 1. maja. Kdo se ne bi veselil spomladi—vsak. Da, v soboto, 1. maja se zopet snidemo, letos v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

Dva dni bomo praznovali z vami in tudi pričakujemo vas—kako z veseljem smo pripravljene, da vam pojasnimo naše delovanje. Vse tako naravno—delo človeka—za človeka—naši arhivi so tako lepo odkritosrčni, da bi jih bil vesel največji človek sveta.

Ni samohvala, ampak dokazi! Skromne bi bile rade, saj delo se samo hvali—ali naše delo preupije gotova dela—zato ne da bi se šopirile—tukaj smo—prepričajte se!

Članice glavnega odbora in vseh krožkov naj vzamejo v naznanje tole: V soboto, 1. maja ob 9. uri zjutraj, nadzornice glavnega odbora pregledajo račune celega leta. Popoldne ob 1. uri se prične konferenca z zastopnicami krožkov in vsaka članica ima prost vstop. Rade bi izvršile kolikor mogoče že v soboto.

V nedeljo, 2. maja, točno ob 9. uri zjutraj se nadaljuje—prosi se vse članice—bodite jedrnate v besedah, da ne zavlečemo preveč, zborujemo namreč do ene, k večjem druge ure popoldne—čas pa hitro beži!

Potem podamo lep program, po naši moči za—nepreveliko stroškov. Čaka nas tudi veliko dela—da postrežemo gostom—in jih prepričamo, da smo zares "Progresivne."

Koncert—izurjene moči: Resnikova, Unetičeva, Ivanusheva. Kdo ne pozna pevskega zbora Zarja, našo Vicki Poljšak, oba Turkmanova, oba Ilersičeva, našo Jennie Faturjevo, Alberta Faturja in fanta od fare Frank Kokal. Edwin Poljšak spremljevalec na klavir. To je prvi del programa.

Pa odmoru igra: Igralci: Anna Grill, Frances Godnjavec, Frank Kokal, Andrew Turkman in naš originalni Steblaj—ima sam dobro vlogo—pa tudi igra je v njegovih rokah! Pričetek **točno ob 3.30 uri popoldne**, potem pa vsi v spodnjo dvorano k dobri okusni večerji, nakar se razvije prijetna domača zabava. Za ples je tudi preskrbljeno, in ničesar ne bo manjkalo. Poslužite se! In dobrodošli!

Pogrešale bomo našo marljivo glavno tajnico Josie Zakrajškovo; nahaja se v Deaconess bolnišnici, 4233 Pearl Rd., Memphis in Pearl Rd., bus 20 iz Public Square. Predraga Josie—želimo Ti mnogo zdravja po prestani operaciji, delo, katerega Ti vršiš ni nikdar poplačano, ampak zabeleženo—to vemo tiste, katere delamo s Teboj—in katere razumemo resnično delo. Živela!

Majski pozdrav!

Ivanka Shiffrer.

Bivši policist kandidira za državnega senatorja

Donald B. Catalano, ki je bil do pred nekaj časa član clevelandske policije, kandidira pri primarnih volitvah 4. maja na demokratski listi za senatorja v državni zbornici.

Kandidat Catalano je star 34 let in živi z ženo in hčerko na 13021 Cedar Rd. Pred pol-drugim mesecem je napisal v dnevniku "Cleveland News" serijo člankov, nanašajoč se na delovanje policijskega oddelka in vzrokov gotovih korupcij v višjih vrstah. Spisal je tudi dve knjigi.

Kot novinc za urad senatorja v državni zbornici, Catalano ne daje nesmiselnih obljub, kaj bo in kako bo storil. Obljublja, da bo v zbornici zastopal državljanstvo pošteno, vestno in dosledno v splošno korist. Kot se je držal pravičnosti v službi policije, tako bo gledal tudi v tem uradu, da se ne bodo nikomur delale krivice. Bo za to, da se iz vlade izžene subverzivne osebe, ne bo pa podpiral divjo gonjo proti ljudem, o katerih ni dokazov, da niso lojalni svoji deželi.

Priporoča se državljanom, da ga pri primarnih volitvah volijo za državnega senatorja na demokratski listi.

Kampanjski odbor.

ZANIMIVOSTI

Nikjer ni rečeno, da bi moral človek, ki ne zna plavati, utoniti, ker se človeško telo popolnoma ne potopi. Del telesa zmeraj ostane nad vodno gladino. Navadno je to vrh glave, teme. Če ležimo v vodi tako, da molita iz nje nos in usta, se lahko brez slehernih kretenj držimo na njej. Seveda pa mora človek pri tem ostati hladnokrven in priseben. Tako je na podlagi fizikalnega zakona možno, da človek, ki ne zna plavati, v globoki vodi ne utone.

*

Tista mesta na Skadrskem jezeru, kjer je voda drugačna kakor drugod, imenujejo ljudje očesa. Takšnih mest je pet. Golač, Karuč Vozagur, Ranj in Ploča. Na teh mestih baje na dnu izvira toplejša voda, kakor je sicer v jezeru. Jeseni se zbero v teh očesih sardelam podobne ribe in skadrski ribiči jih love v mreže.

*

Voda ima največjo gostoto in zato tudi največjo specifično težo pri temperaturi 4°. Čisto destilirano vodo pri tej temperaturi jemljemo za podlago za določanje težinskih enot. Tako na primer tehta en kubični centimeter takšne vode 1 gram, 1,000 kubičnih centimetrov pa 1 kg.

*

Količini toplote, ki jo dobi kubični centimeter površine zemlje v minuti, imenujemo sončna (solarna) konstanta. V gornjih plasteh našega ozračja znaša ta toliko, da bi lahko en gram vode segreli v minuti na 200 stopinj Celzija, do površine Zemlje pa se izgubi kakih 20 % sončne toplote. Količina energije, ki jo dobiva Zemlja od Sonca je tako ogromna (265 bilijonov ks), da bi bile krite vse tehnične potrebe in bi zadostoval le neznaten del, pa na Zemlji.

*

Kruto ravnanje tujih imperialistov, ki so konec XIX. stoletja preplavili Kitajsko, je povzročilo mržnjo kitajskega naroda nasproti vsem tujcem. Ker niso mogli prenašati neznosnih razmer, so se Kitajci leta 1900 uprli tujim osvajalcem. Vstajo je origanizirala tajna organizacija "Ihočuan," kar pomeni "pest v imenu miru in pravice." Uporniki pa so se imenovali "boksarji." Cilj vstaje je bil nagnati tujce iz dežele in preprečiti zgraditev železnic, po katerih bi šle kitajske surovine v tujino. Uporniki so v začetku sicer dosegli nekaj uspehov, toda ob pomoči tujih kapitalistov je domača reakcija vstajo kmalu zatrla. Tuji kapitalisti so poslali proti kitajskemu ljudstvu čete, oborožene z najmodernejšim orožjem, vtem ko so se Kitajci borili tako rekoč golih rok.

*

"Znanost ne sme biti osebno uživanje: tisti, ki so tako srečni, da se lahko posvete znanstvenemu delu, morajo svoje znanje predvsem posvetiti človeštvu," je često rekel Karl Marx, kakor pripoveduje njegov dober prijatelj in sodelavec Paul Lafargue. Po Marxovem mnenju znanost ne bi smela biti ločena od javne dejavnosti in pravi znanstveni delavec bi moral pridno sodelovati v političnem in družbenem življenju svoje dobe.

KAJ SE DOGAJA V DEŽELAH VZHODNE EVROPE

Kmalu bo minilo leto dni, odkar so v Kremlju z velikimi častmi pokopali enega izmed največjih diktatorjev v zgodovini človeštva — Josifa Visarionoviča Stalina. In kmalu bo tudi minilo leto, odkar so vrhovni birokratje postalinskega oddobja vrgli prvo grudo (to pot brez časti) na Stalinovo delovanje in učenje.

Vedno je bilo tako: diktator je umrl in njegova smrt je odkrila kopico resnih slabosti v diktaturi, številne vrzeli, ki so jih do diktatorjevega pogreba mašili z nasiljem. Zato se je velikokrát dogodilo, da je diktatorju kmalu sledil v grob tudi njegov nasilni režim.

Tudi v Sovjetski zvezi in v deželah Vzhodne Evrope so se ob Stalinovi smrti resneje kot kdajkoli prej pokazale slabosti, tiste slabosti, na katere je Zveza komunistov Jugoslavije že nekaj let opozarjala mednarodno delavsko gibanje. Pred birokratskim režimom, ki je uničil revolucijo sovjetskega proletariata in nadel spone revolucionarnim gibanjem v dežclah Vzhodne Evrope, se je dvignila zavesa.

Ni pa nujno, da z diktatorjem takoj umre tudi diktatura. Lahko je le podobna bolniku, ki je že zapisan smrti, pa nikakor ne more verjeti, da bo umrl. Nadene si novo obleko, nališpa se in ljudje, ki ga ne poznajo, menijo, da bo še dolgo živel. Znanci pa vedo, da so mu dnevi šteti.

Morda je takšnemu bolniku podobna tudi postalinska birokratska vladavina v Sovjetski zvezi in v deželah Vzhodne Evrope. Bolniku, ki še vedno upa, da mu bodo pomagala zdravila, s katerimi ga zdravijo njegovi zdravniki.

Po "zdravilih," ki jih "bolnik" uživa že dobro leto, lahko sodimo, da se poglavitna bolezen, ki razkraja sovjetski režim in njegove vazale, imenuje — gospodarska kriza. Birokratsko, nasilno upravljanje je prizadejalo sovjetskemu in vzhodnoevropskemu gospodarstvu zelo resne težave in ukrepi, s katerimi že skoraj leto dni presenečajo svet sovjetski in vzhodnoevropski državniki, bi želeli te težave odpraviti, ali pa jih vsaj omiliti.

Velike spremembe v deželah Vzhodne Evrope, o katerih danes v svetu precej govore, pa so le odraz splošne krize, v katero je že pod Stalinovim vodstvom zabredel državnokapitalistični režim v teh državah.

Prva leta po drugi svetovni vojni so v vseh deželah Vzhodne Evrope začeli graditi težko industrijo. Mnogi napredni Bolgari in Čehi, Poljaki, Romuni in Madžari so mislili, da se je končno le začel uresničevati njihov davni sen o lastnem, močnem gospodarstvu, zakaj vedeli so, da bodo njihove domovine toliko bolj napredne in neodvisne, kolikor večja bo njihova gospodarska moč. Toda kmalu so spoznali, da so se ušteli. V njihove načrte se je vmešal Kremelj.

Najprej so jim sovjetski državniki preprečili trgovino z Zahodom in jih gospodarsko povsem navezali nase. Potem so ustanovil "Svet za medsebojno gospodarsko pomoč," ki je spremenil vse gospodarske načrte dežel Vzhodne Evrope v korist SZ. In leta 1950 je oboroževalna mrzlica odpravila še tisto, kar je ostalo od prvotnih gospodarskih načrtov. Vzhodnoevropske dežele so se spremenile v surovinske baze Sovjetske zveze in odnosi med njihovim ter sovjetskim gospodarstvom so se spreminjali v odnose med služinčadjo in gospodarjem.

Posledice takšnega gospodarjenja so se hitro pokazale. Primanjkovalo je blaga za široko potrošnjo, življenjska raven je padala, grozila je inflacija; delavcem so vsako leto predpisovali večje norme, kmetom večje odkupe, nasilje se je razcvetelo in po deželah so kot gobe po dežju rasla koncentracijska taborišča.

Kljub izkoriščanju vzhodnoevropskih dežel je sovjetsko gospodarstvo še vedno bolehalo. Vzrokov tej bolezni je več. Vsako gospodarstvo ima svoje zakonitosti. Sovjetski gospodarstveniki se niso ozirali na potrebe trga, zakon ponudbe in povpraševanja so odklonili kot kapitalistično gospodarsko postavo, ampak sodelovanje delavcev v upravljanju industrije pa kot anarhična, sovjetski družbi škodljiva pojmovanja. Gradili so le težko industrijo, velike objekte (predvsem vojne), ljudstvo pa ni moglo kupiti najosnovnejših, življenju potrebnih predmetov. In kar je bilo teh predmetov, so jih razdelili birokratje med seboj.

Delavci so se spreminjali v avtomate, birokratom podrejene stroje, z zelo, zelo nizko storilnostjo. In drugače niso mogli uveljaviti svojih negospodarskih "gospodarskih načrtov" kot s prisilnim delom.

Takšno gospodarstvo je podedoval Stalinov naslednik Malenkov. Mož, ki je bil dolga leta Stalinov osebni sekretar, je položaj v Sovjetski zvezi zelo dobro poznal. Vedel je, da to ogromno birokratsko stavbo varuje pred razkrojem le Stalinov ugled in njegovo nasilje. Nadaljevati Stalinovo pot nasilja brez njegovega ugleda, bi pomenilo, kopati grob sebi in sovjetskemu režimu. Malenkov se je odločil za d r u g o pot — pot popuščanja. Kmalu po Stalinovi smrti se je zelo glasno zavzel za "novo ekonomsko politiko," to je več proizvodov lahke in prehrambene industrije, več kmečkih pridelkov, z eno besedo — večja življenjska raven.

Dne 8. avgusta 1953 je Malenkov pred Vrhovnim sovjetom javno priznal, da je v Sovjetski zvezi pomanjkanje najosnovnejših predmetov široke potrošnje. Iz njegovega govora je razvidno, da škoduje to pomanjkanje vplivu Sovjetske zveze v svetu in tudi gospodarski kontroli satelitskih dežel, kjer položaj ni nič boljši.

Že pred tem govorom Malenkova in tudi po njem so se v deželah vzhodnega bloka dogajale velike spremembe. Dne 17. junija se je uprl vzhodnonemški proletariat in vzhodnonemška vlada je postavila na glavo vso svojo gospodarsko politiko; dne 4. julija so zamenjali vso vodilno madžarsko garnituro, predsednik nove vlade Nagy pa je izjavil, da je madžarsko gospodarstvo zašlo v težave zaradi prevelikih načrtov industrializacije. Dne 21. julija je govoril predsednik poljske vlade, dne 23. avgusta predsednik romunske vlade, dne 7. septembra češki ministrski predsednik in 9. septembra predsednik bolgarske vlade. Vsi so odkrili "nekatere slabosti" v gospodarskih načrtih in obljubili, da jih bodo kar se da hitro popravili. In vsi skupaj so po vzgledu Malenkova napovedali "novo ekonomsko politiko," ki bi jo lahko tudi drugače imenovali: več predmetov za široko potrošnjo.

Vzhodnoevropskim državnikom so ostali zelo dobro v spominu dogodki, ki so lanskega poletja do tal pretresli njihove vladavine. Na Poljskem, Češkoslovaškem in Madžarskem so se vrstile stavke za stavko. Položaj je bil tako resen, da so vlade sklenile izboljšati prilike na domačem tržišču s koncesijami kmetom in zasebnim trgovcem. Te koncesije pa so občutno prizadejale življenjsko raven delavcev. Vzhodnoevropski državniki so se znašli pred velikimi težavami: kmetje niso hoteli pošiljati več hrane v mesta, delavci pa so zagrozili, da ne bodo delali prej, dokler jim vlade ne bodo zagotovile življenju nujno potrebnih predmetov. In končno so delavci ter kmetje skupno nastopili. Prišlo je do upora v Vzhodni Nemčiji, na Češkoslovaškem, na Poljskem.

V vzhodnoevropske prestolnice se je naselila panika. Vodilni državniki so se začeli na vsa usta odpovedovati industrializaciji ter obljubljali, da bodo dali večja sredstva lahki in prehrambeni industriji, zasebnim kmetom in kmetijskim zadrugam.

Spremembe v Sovjetski zvezi so torej nekoliko podobne spremembam v vzhodnoevropskih deželah, vendar se bistveno razlikujejo. V Sovjetski zvezi n. pr. govore, da bodo v bodoče lahko uspešneje dvigali življenjsko raven, ker so doslej že zgradili ključno industrijo, v vzhodnoevropskih deželah pa obsojajo industrializacijo, si navdušeno posipajo pepel na glave, obenem pa namigujejo na odgovornost Kremlja za njihove "napake" ter veliko govore o dvigu življenjske ravni in o "Človeku z veliko začetnico." Če proučimo nove ruske gospodarske načrte, potem ugotovimo, da bo njihovo izvrševanje (seveda, če jih bodo iz-

(Dalje na 3. strani)

VLAKNA

Cene bombažu so bile v New Yorku zopet nekoliko nižje, in sicer je cena padla od 35.25 na 35.20 stotinke dolarja za funt. To je verjetno v zvezi s poročilom o zalogah bombaža v ZDA. Te so do konca januarja tega leta narasle na 12 milijonov bal (11.9 milijona konec decembra in 7.3 milijona pred enim letom). Notranja potrošnja v Ameriki je dosegla v prvih šestih mesecih te sezone 4,421,373 bal (prejšnje leto v istem času 4,478,075 bal).—Nekoliko šibkejše so bile cene v New Yorku tudi volni (147.5 na 146.2). Iz Londona poročajo nasprotno, da so se cene v Bradfordu in dominionih okrepile. Ameriška vlada se je uprla znižanju carine na uvoz volne. Svetovna uporaba volne v letu 1953 je bila za 2600 milijonov funtov (za 11%) večja kakor leta 1952. Avstralija je v prvih sedmih mesecih te sezone prodala 3,253,954 bal, za kar je prejela 236.6 milijona avstralskih funtov. V Franciji je ostala cena neizpremenjena pri 1350 frankov za kg.

Velika riba nad 4000 m globoko v morju

Dva francoska mornariška oficirja, Nicolas Hout in Henri Wilm, sta dosegla rekord v potapljanju v morške globine. S svojim batiskafom, podmornici podobno napravo za potapljanje, sta se na Atlantskem oceanu spustila 4050 m globoko. Ladja za raziskave "Elie Monier" je odvlekla batiskaf iz Dakarja na zahodnoafriški obali 260 km daleč na morje. Navsezgodaj sta francoska oficirja zlezla v batiskaf in se potopila v morsko globino. Šele čez 5 ur in 11 minut se je batiskaf dvignil iz morja.

Francoska naprava za spuščanje v morsko globino je precej podobna napravi prof. Picarda in njegovega sina, ki sta se pred Neapljem spustilo 3150 metrov globoko. Prof. Piccard je napravil načrte za francoski batiskaf že pred drugo svetovno vojno in pod njegovim nadzorstvom so batiskaf tudi zgradili, francoski mornarici pa ga je prepustil šele pozneje. V njem je blizu 100,000 litrov bencina. Notranji premer kabine znaša 2 m, stene so debele 9 cm, okenca pa zelo čvrsta. V kabini je mongo instrumentov, s katerimi merijo potapljači globino in pritisk ,dalje aparatov za obnavljanje zraka in telefon, po katerem so raziskovalci povezani s spremljevalno ladjo, dokler se ne potope globoko. Za obtežitev ima batiskaf kose železa, ki jih drži električni magnet. Brž ko raziskovalec prekine električni tok, kosi železa odpadejo in batiskaf z bencinom, ki je lažji od vode, se začne dvigati. Teroetično se lahko potopi 16,000 m globoko. Tako globoko pa morje nikjer ni.

Francoska mornariška oficirja sta se potapljala z batiskafom tri ure, na morskem dnu pa sta ostala dobro uro. Potem se je batiskaf eno uro dvigal. Med potapljanjem sta oficirja zajtrkovala, ker prej nista utegnila. Mimo jeklene gondole so plavali polipi s prozornimi tipalkami. V globini 4050 m je moral batiskaf vzdržati nad 40 milijonov kilogramov pritiska ali 405 kg na cm. V močni svetlobi žarometov so obledele svetlikajoče se tipalke in antene morskih živali, ki jih človeško oko še nikoli ni videlo.

Na dnu morja sta francoska oficirja opazila dva metra dolgo, morskemu psu podobno ribo, ki je pritiskala gobec na okence. Naravoslovci doslej niso verjeli, da bi pod tolikšnim pritiskom sploh mogla živeti tako visoko razvita žival. Razgled je na dnu morja zastirala gosta plankton ska megla. Dno pokriva plast drobnega peska, vmes pa sta raziskovalca opazila ostre zareze. Ko sta pognala motorje, se je dvignil okrog batiskafa oblak peska.

Francoska oficirja pa z doseženim uspehom še nista zadovoljna. Pravita namreč, da bosta poskusila v Tihem oceanu spustiti se še globlje. Tam je namreč blizu Filipinov morje globoko 10,763 m. Za to pa bosta Piccard je Francozoma čestital, potrebovala novo napravo Prof. meni pa, da sta bila v veliki nevarnosti. Sam se ne bo udeleževal lova za morsko globino in sploh ne po poskusil prekositi rekorda francoskih mornariških oficirjev, ker mu gre samo za znanstvena dognanja. Zdaj piše knjigo o potapljanju v morske globine.

Francoski batiskaf ima dva električna motorja po 1 ks in vsak motor poganja en propeler. Tako se lahko batiskaf navpično potaplja. Dolg je 1,650, širok 5, visok 37.7 m. Tehta 21 ton. Na kabini je pritrjena naprava za metanje harpun.

Avtomatiična lopata

Letošnja zima nam je pokazala, kako lahko sneg ovira promet, če ga zapade mnogo. Po drugih naših republikah so morali uporabljati buldoženje in posebne stroje, da so sproti vsaj za silo očistili ceste in železnice. Najvažnejše pa so za kidanje snega še zmeraj lopate. Letos so jih uporabljali na milijone.

Neki tehnik je nedavno izdelal posebno vrsto lopate za kidanje snega, ki je ni treba vzdigovati. Ta naprava se na dveh kolescih pomika ob robu hodnika. Človek, ki drži v rokah mehanizirano lopato, odmetava sneg tako, da samo pritiska na ročico, vse drugo pa opravi lopata sama.

Kaj se dogaja v Deželah vzhodne Evrope

(Nadaljevanje s 2. strani)

vrševali tako, kot so jih obljubili) res prispevalo svoj delež k dvigu življenjske ravni v Sovjetski zvezi. Gospodarski načrti vzhodnoevropskih dežel pa so sestavljeni tako, da bodo koristili le življenjski ravni v Sovjetski zvezi, prebivalcem dežel Vzhodne Evrope pa ne.

Do nedavnega so na primer v Romuniji trdili, da bodo izdelali leta 1955 20,700,000 parov čevljev, 41,000,000 m svile in svile in 39,400,000 kvad. metrov volnenega blaga, sedaj pa govore le o deset milijonih parov čevljev, 19 milijonih kvadratnih metrov svile in 32 milijonih kvadratnih metrov volnenega blaga. To ogromno zmanjšanje proizvodnje za potrebe notranjega trga je bilo potrebno zaradi velikih obveznosti Romunije do Sovjetske zveze. "Izvestija" pišejo, da je sovjetska vlada kupila letos v zamejstvu za 300 milijonov funtov potrošnega blaga in da je dve tretjini tega blaga kupila v deželah Vzhodne Evrope.

Obenem pa bodo v satelitskih deželah povečali proizvodnjo surovin, ki so potrebne Sovjetski zvezi. Na Poljskem bodo povečali proizvodnjo premoga za 3.5 milijona ton, v Sovjetsko zvezo pa bodo izvozili 6 milij. ton premoga več kot lansko leto. Romuni bodo poslali v Sovjetsko zvezo milijon ton nafte več, premoga pa toliko kot doslej. Vzhodnoevropske dežele so se morale odpovedati le tistim objektom, ki bi jih same nujno potrebovale (električnim centralam, načrtom za ureditev domačih rek, kanalu Donava—Črno morje, kanalu Odra—Donava, in tako dalje).

Birokratje iščejo izhod iz slepe ulice, rešiti se hočejo z delno ublažitvijo svojega režima in z dviganjem življenjske ravni, toda predvsem na račun podjarmljenih vzhodnoevropskih dežel.

Satelitske dežele naj bi jim pri tem služile, kot so jim služile doslej. Razlika je le v tem, da jim bodo morale v bodoče pošiljati več predmetov široke potrošnje. Te svoje načrte pa zavijajo v propagandna gesla o dvigu življenjske ravni le zato, ker se boje odpora proletariata in ker se hočejo svetu pokazati kot "socialistične dežele."

To pa je precej nevarna igra. Kadar so birokratje prisiljeni popuščati, govoriti o "Človeku z veliko začetnico" in obljubljati ljudem, da bodo v bodoče bolje živeli, pomeni, da so že precej na trhlih nogah.

Državnokapitalistični režim v Sovjetski zvezi leži na smrtni postelji. Zdravniki (Malenkov in ostali) se trudijo okrog njega in da bi mu podaljšali življenje, so mu med drugim predpisali več hrane in več predmetov široke potrošnje iz dežel Vzhodne Evrope. Izkoriščanju so torej nadeli nekoliko drugačno obleko, ostalo pa je to, kar je bilo — izkoriščanje.

Kateri je bolji kristaj?

Ako hočete doumeti politiko vladajoeč stranke v Trstu, bi bilo treba dobiti v roke eno izdajo "Vita Nuova" in čitati uvodnik "Manjka jih 80 tisoč." Kaj ima opraviti 80,000 Italijanov, ki so pustili svoje življenje v Rusiji, s tržaško politiko? Čudno in vendar renično. Pisec namreč bruha svoj srd proti "tisti strašni deželi (Rusiji)" in "tistemu nečloveškemu režimu," ki je pomoril 80,000 Italijanov; vrnil jih je te dni samo 34. V članku ne boste našli niti besedice, s katero bi pisec obsodil tisto gibanje in tistega človeka, ki je pognal 80,000 mladih Italijanov v ledeno smrt na ukrajinskih in ruskih poljanah; niti besedice obžalovanja, da so ti ljudje vendar sejali smrt v tuji deželi kot osvajači; niti besedice, ki bi morda pokazala na potrebo, da bi iz te strašne usode 80 tisoč Italijanov izvlekli morda kakšen moralni nauk glede bodoče italijanske zunanje politike, glede vedenja Italijanov do njihovih sosedov.

To besedico obžalovanja smo zaman iskali tudi v govoru, s katerim je najvišji predstavnik tržaškega mesta, v navzočnosti predstavnikov Rima v dvorani mestne občine slavil kapitana-povratnika iz Sovjetske zveze kot velikega patriota in heroja, ki se po 11 letih vraač v še neosvobojeni Trst.

Kako naj potem pride do sprave med narodi, med sosedi? Kaj naj pričakujejo tržaški Slovenci od stranke, ki nima poguma, da bi napravila črto pod preteklost in postrgala stari kvas fašizma in narodnostne nestrpnosti?

V Nemčiji se je pojavil sodoben pedagog v osebi profesorja Limberga, ki poučuje na pedagoški višji šoli v Kasslu in je pogumno stopil med nemško mladino z geslom: "Nič več o nemškem pritisku na Vzhod!" ("Drang der Deutschen nach dem Osten"). Pozval je nemško mladino, zlasti sinove pregnancev iz vzhodnih dežel, naj skuša globlje zajeti vzroke svoje današnje nesreče. Kdo je kriv, da so morali Nemci v milijonih bežati z Vzhoda, iz nekdanje Vzhodne Prusije in z Balkana? Rešitve ni v ustanavljanju strumnih in borbenih organizacij iz beguncev, ki bi bile vsak trenutek pripravljene vnovič navaliti proti Vzhodu, temveč v prevzgoji vse nemške mladine. Nemška mladina naj se poglobi v študij razmer med slovanskimi narodi, da bi tako spoznala njihove težnje in jih razumela. Za to mora skrbeti tudi stvarnejši pouk v šoli. Treba je najti nove trdnejše moralne osnove za sožitje in spravo s sosednimi narodi, kakor je golo narodnostno načelo.

Tako uči nemški profesor, ki verjetno ni niti kristjan. In naši demokristjani? "Trieste italanissima—Venezia Giulia—Zara e Dalmazia!"

GRADNJA TOVARNE "JUGOPLASTIKA" V SPLITU

Split. V Splitu bodo začeli graditi tovarno "Jugoplastika," v kateri bodo izdelovali iz polivinil izdelkov okrog 600 raznih predmetov za široko potrošnjo in potrebe industrije. Za gradbena dela je zagotovljenih 150 milijonov dinarjev, najmodernejši stroji za predelovanje polivinila pa so že v državi.

Nova tovarna bo imela poseben obrat za želatiranje in izdelovanje polivinilske paste, iz katere se izdelujejo predmeti, ki so skoraj enaki gumijastim. Nova tovarna bo verjetno začela obratovati prihodnje leto.

ALI KASLJATE?

Pri nas imamo izborno zdravilo da vam ustavi kašelj in prehlad.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Prašni viharji na zapadu

Suša in prašni viharji, ki odnašajo zemljo, so v zadnjih mesecih povzročili ogromno škodo po našem srednjem zapadu in jugozapadu. Najbolj so bili prizadeti deli držav Kansas, Nebraska, Missouri, Wyoming in Colorado; prizadete pa so tudi države New Mexico, Oklahoma in Texas. Teden za tednom so divjali viharji z brzino od 60 do 80 milj na uro in odnašali posevke in suho zemljo z obdelanega sveta. V tako oddaljena mesta kot je Chicago so vetrovi prinesli toliko prahu, da je včasih sredi dneva nastal polumrak. Bližnja mesta in naselja in pašnike in ceste pa je prah dobesedno zasul, marsikje več čevljev na debelo.

Pred dobrimi dvajsetimi leti smo mnogo slišali in brali o razsajanju prašnih viharjev po našem srednjem zapadu in jugozapadu. Po tisti katasrofi je federalna vlada s sodelovanjem prizadetih držav podvzela akcijo pogozdovanja. Posajeni so bili tako imenovani gozdni pasovi preko dežele od severa proti jugu, kar naj bi zmanjševalo moč vetrov. Poleg tega so bili obširni kompleksi obdelane zemlje obsejani s travo in deteljo in alfalfo, katere rastline varujejo zemljo, da je vetrovi ne odnašajo.

Gozdni pasovi so se dobro obnesli in zdi se, da še dobro služijo svojemu namenu v obeh Dakotah in Montani. Suši in prašnim viharjem pred dobrim 20 leti so sledila leta z večjimi količinami padavin, to je, dežja in snega, in primerno vlažne zemlje vetrovi niso odnašali. Polagoma so prebivalci dotičnih krajev nekako pozabili na nevarnost prašnih viharjev in so spet, posebno v južnem delu srednjega zapada, preorali in obsejali mnogo zemlje, ki bi bila morala ostati v travi in detelji in alfalfi. Tekom zadnje vojne je bila cena pšenice in bombaža visoka in to so izrabili izkoriščevalci zemlje, bodisi lastniki ali najemniki.

Lani in v prvih mesecih letošnjega leta pa je po tisttih krajih zavladala suša, ki je ne samo uničila posevke, ampak tudi izpostavila preorano zemljo pustošenju viharjev. Že lani so morali živinorejci pod ceno prodati mnogo živine, ker je zaradi suše niso imeli s čim krmiti in dostikrat niti napajati. V prvih mesecih tekočega leta pa so začeli viharji odnašati zemljo s preoranih površin ter so z isto uničili tudi pašnike. Visoka cena pridelkov tekom vojne, ki so se je polakomili farmerji in najemniki, se zdaj plačuje z opustošenjem. Po prašnih viharjih prizadeto ozemlje ni majhno; ceni se nad devet milijonov akrov.

Prebivalstvo prizadetih krajev bo potrebovalo državno in federalno pomoč za prvo silo. Trajna pomoč pa more priti le s konzerviranjem zemlje. To je, da se ozemlja s peščeno in lahko zemljo ne rabijo za pridelovanje pšenice in bombaža in sličnih pridelkov, za katere je treba zemljo orati in rahljati, ampak da se posejejo s travo in deteljo in alfalfo in sličnimi krmskimi rastlinami, ki s svojimi koreninami držijo rodovitno zemeljsko plast k tlom. Amerika ima dovolj zemlje za pridelovanje bombaža in pšenice in drugih žit drugod. Tudi nasaditev nadaljnih gozdnih pasov bo pomagala k ohranitvi zemlje.

Sušna leta s prašnimi viharji pred dvajsetimi leti so ameriške poljedelce in živinorejce srednjega zapada in jugozapada nekaj naučila. Sedanja ponovitev te katastrofe jih bo morda naučila precej več.

—NEW ERA, glasilo ABZ

Društveni koledar

MAJA

1. **maja, sobota**—Letna konferenca Progresivnih Slovenk v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.
2. **maja, nedelja**—Enodejanka "Kmečka osveta" in koncert pevk Progresivnih Slovenk ob 20-letnici obstoja, v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.
2. **maja, nedelja**—Koncert in scenični prizor "Črni graben" priredi zbor Triglav v Sachsenheim dvorani; domača zabava sledi v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
9. **maja, nedelja**—Koncert pevskega zbora Adria v Ameriško jugoslovanskem centru na Recher Ave.
23. **maja, nedelja**—Velika otvoritev pikniške sezone na izletniških prostorih S.N.P.J.
30. **maja, nedelja**—Piknik društva Concordians št. 185 S.N.P.J., na farmi S.N.P.J.
30. **maja, nedelja**—25--letnica kluba Ljubljana v Ameriško jugoslovanskem Centru, Recher Ave.

JUNIJA

6. **junija, nedelja**—Piknik Ženskega odseka farme S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
13. **junija, nedelja**—Piknik društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ.
13. **junija, nedelja**—Piknik društva Napredek št. 132 A.B.Z. na Zgonc farmi, Eddy Rd., Wickliffe, O.
20. **junija, nedelja**—Piknik društva Strugglers št. 643 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
27. **junija, nedelja** — Piknik društva Vipavski raj št. 312 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

JULIJA

4. **julija, nedelja**—Piknik Clevelandske federacije S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
11. **julija, nedelja**—Piknik društva Združeni bratje št. 26 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
18. **julija, nedelja**—Piknik Kluba društev in direktorija AJC na Kaliopovi farmi.
18. **julija, nedelja**—Piknik društva Utopians S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
24 **julija, sobota**—Izlet pevskega zbora Zarja na farmi S.N.P.J.
25. **julija, nedelja**—Piknik društva V boj št. 53 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

AVGUSTA

1. **avgusta, nedelja** — Piknik krožka št. 1. Prog. Slov. na farmi S.N.P.J.
8. **avgusta, nedelja**—Piknik društva Naprej št. 5 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
15. **avgusta, nedelja** — Piknik Mlad. pev. zbora na farmi S.N.P.J.
22. **avgusta, nedelja** — Piknik društva Spartans S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.
29. **avgusta, nedelja** — Piknik društva Lipa št. 129 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J

SEPTEMBRA

5. **septembra, nedelja** — Piknik krožka št. 3 Prog. Slov. na farmi S.N.P.J.
18. **septembra, sobota**—Izlet Atletične lige S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

OKTOBRA

3. **oktobra, nedelja**—Vinska trgatev na farmi S.N.P.J.
30. **oktobra, sobota**—Hallowe'en ples društva Comrades št. 566 S.N.P.J. na farmi S.N.P.J.

TEKOM ČASA,
ko se zobozdravnik nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.
Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.
Dr. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVENUE
Tel. ENdicott 1-5013
Njegov naslov je
vogal East 62nd Street; vhod samo na East 62nd Street.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Dr. J. V. ZUPNIK

Dva pogrebna zavoda
Za
zanesljivo izkušeno simpatično pogrebniško postrežbo
po
VI
DOLOČITE
pokličite
CENAH, KI JIH
A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
FURNITURE DEALERS
1053 East 62nd ST.
HEnderson 1-2088 - KEnmore 1-5894

Zaradi odhoda izven mesta
se proda vse pohištvo, za samo $175. Samo električna ledenica je vredna več. Vse v zelo dobrem stanju.
Vpraša se med 5. in 6. uro zvečer na
1383 E. 47 St., zgoraj

PRODAJAMO SLOVENSKE MOLITVENIKE
in vsakovrstno zlatnino, ure in religiozne predmete.
MILLER JEWELERS
768 East 185th Street KE 1-0225

TISKOVINE
IZDELANE V TISKARNI
Enakopravnosti
SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU
-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovoljena-
Se priporočamo društvom, trgovcem, obrtnikom in posameznikom
ENAKOPRAVNOST
6231 ST. CLAIR AVE.

V NAJEM

SPALNO SOBO
SE ODDA V NAJEM POŠTENEMU MOŠKEMU. DOBI SE TUDI GARAŽO.
18304 ROSECLIFF RD.
KE 1-1418

Zaposlenemu moškemu
se odda v najem lepo opremljeno sobo v prijazni naselbini pri domačih ljudeh.
Vpraša se na
1110 East 72nd Street

V NAJEM SE ODDA
DVE OPREMLJENI SOBI.
Vse najboljše urejeno. Kopalnica in druge udobnosti. Odda se fantom ali dekletom.
1122 East 68th Street

HIŠE NAPRODAJ

HIŠA ZA ENO DRUŽINO
6 lepih sob, solnčna soba, moderna kuhinja, preproge, "stoker" fornez, Calcinator. Cena zmerna. Proda se tudi preša za grozdje in sode.
16409 HUNTMERE AVE.

INDIAN HILLS
Na 20071 Upper Valley Dr.
Nov bungalow s 5 sobami; kopalnica obita z ilovnatimi ploščicami; rekreacijska soba, prostor za raztegnitev na drugemu nadstropju. Pritrjena garaža za dva avta.
KOVAC REALTY
960 East 185th St.—KE 1-5030

RAZNO

AVTO NAPRODAJ
Proda se 1953 Chevrolet z dvemi vrati. Skoro kot nov avto—lastovan samo po enemu lastniku. Kupljen je bil 18. sept. 1953.
Za podrobnosti se obrnite na
K. R. Cunovic, 1113 E. 66 St.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:
JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UTah 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:
JOHN STEBLAJ
17902 Nottingham Road
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:
FRANK RENKO
DIamond 1-8029
11101 Revere Avenue

AVGUST ŠENOA:

Varuj se senjske roke

Zgodovinska povest iz 18. stoletja

(Nadaljevanje)

"Zakaj ste prišli še drugič? Zaradi vaše pritožbe sem se bil razjezil na gospoda Rabata in na škofa. Generala sploh nisem pustil predse. Toda potem sem zvedel, da je Rabata pravilno ravnal in je bilo vse skupaj le vaše privatno maščevanje in spletka mojih protestantskih svetovalcev, ki črtijo generala. In Rabata se mi je tudi opravičil. Zakaj ste vnovič prišli? Varujte se, Barbo. Vem, da ste junak in bi mi bilo žal vaše glave. Rabata je poštenjak, pojdite!"

"Nikakor!" mu je nadvojvodinja segla v besedo. "Moj prejasni sin, berite tale pisma, potem šele izgovorite pravično razsodbo!"

"Pisma? Čigava?" je začudeno vprašal nadvojvoda.

"Berite!"

Ferdinand je sedel.

"Valga me Dosi!" je planil, prebravši prvo pismo. "V kakšen precep sem zašel? Vidim, vidim tajne kremplje beneškega leva, Bog ga udari! In s Turkom?! . . . In jaz slab—jaz strahopetec. O, hinavščina! Na svojem srcu sem grel gada! In lepe senjske gozdove naj uničijo Benečani za piškav denar. Tako mi ran božjih!" je razkačeno planil Ferdinand in vrgel pisma na tla, "strašno sodbo bom izrekel! Toda, Barbo," se je obrnil h kapetanu, "če so ta pisma ponarejena? Kajti škof mi je pred nekaj dnevi vse natanko pojasnil —Barbo! Če vas je zapeljala strast, če je to pisala luteranska roka?"

"Serenissime!" se je oglasil pater Ciprian in stopil pred Ferinanda. "Verjamete, da sem pravi sin Cerkve?"

"Verjamem."

"Serenissime! Na križ božjega Sina prisežem, da so ta pisma prava. Dvakrat ste nas zavrnili, češ: 'Dajte mi dokazov!' Glejte, prinesli smo jih; še več —vaša slavna hiša gotovo nima zvestejših služabnikov od bana Draškovića in slavnega generala Lenkovića!"

"Pri moji veri, res jih nima," je potrdil Ferdinand.

"Ta dva sta moji priči," je nadaljeval dominikanec in izročil Ferdinandu pisma, "po njunih besedah naj vaša svetlost presodi, če skromni božji služabnik laže."

Ferdinand je začel brati. Oči so mu zagorele, lica je pokrila rdečica. Vmes je vzklikal:

"Slišite, mati! Tudi ban tako pravi . . . Da, izdali so nas — krščanski ljudje! Obrekovali so Uskoke, jih pobili! Milostni Bog, kako se bom opravičil za ta greh? . . . Poslušajmo našega Lenkovića . . . Isto . . . Bog! In Daničić naj nam umre? Je upanje, da ozdravi, oče Ciprian?"

"Je, svetlost, hvala Bogu!" se je priklonil dominikanec.

Ferdinand je bral dalje.

"Čakajte, Orlović, Orlović?... Ah, da, to je tisti zloglasni Juriša, o katerem mi je škof toliko govoril in po katerem Benečani tako hlepijo. Ne bodo ga dobili, bogme da ne! Čudovit junak. Poslušajte, prejasna mati, kaj piše Lenković: 'Ne morem vaši svetlosti dovolj prehvaliti vojvode Juriše Orlovića, ki ga je Rabata hotel obesiti. Orlović je odšel s krdelcem vrlih junakov četovat nad Turka v Liko. V nekem klancu je naletel na veliko turško četo, ki je hotela iti ropat po hrvaški zemlji. Nastal je hud boj, pol dneva je trajal. Juriša je s trideset možmi zaustavljal čez sto petdeset nevernikov od poldne do mraka in polovico teh nesramnih razbojnikov pobil. Ostalih se je lotil poplah in so zbežali nazaj v Liko. Tako je bila Krajina rešena neljubih poganov. Juriša toliko da ni plačal z glavo. Zmaga ga je spodbodla pa je pohitel globlje v turško deželo in pri prvem spopadu zgubil tretjino svojih vojakov. Pri neki turški stražnici se je vnovič razvnel boj, v katerega je posegla močna turška sila.

V ravnini, od vseh strani nezavarovani, so popadali naši vojaki; ko so se nazadnje preostali začeli umikati v bregove, kjer jih je po dogovoru čakala druga uskoška četa, so Jurišo Turki ranili v nogo in ujeli. Vsak je mislil, da bo ta junak klavrno poginil. Benečani in njihovi prijatelji so bili neznansko veseli. Na veliko presenečenje vseh pa se je vojvoda kmalu vrnil v Otočac. Ko je Juriša ležal okovan v turški stražarnici, je slišal, kako se Turki menijo, da ga bodo zjutraj odpeljali agi in nataknili na kol. Rekli so tudi, da bodo šli po smodnik, ker ga imajo samo še malo v kotu stražarnice. Juriša se je počasi splazil k stražarju, mu z dlanjo zamašil usta in mu porinil nož njegovega tovariša v srce. Nato je vzel v kotu smodnik, privezal zavoj na enega izmed stebrov, na katerih je stala stražarnica, zataknil vanj dolgo suho šibo, jo prižgal z gobo in planil kar okovan v beg. Po tristo korakih se je skril za skalo in čakal, kaj bo. Nenadoma se je stresla zemlja, sredi črne noči je butnil plamen, a stražarnica s Turki je zletela v zrak. Tako je Juriša rešil našo Krajino nekaterih najhujših krvolokov. Naj mi oprosti vaša svetlost, da pišem tako podrobno, toda iz tega bo vaše prejasno gospodstvo sprevidelo, ali je Juriša Orlović res človek, ki ga je treba spoditi iz Senja in ki ga hoče Rabata obesiti . . ."

"Grozno!" je vzdrhtela vojvodinja.

"Da, grozno, prejasna mati," je odgovoril Ferdinand, "toda stokrat strašnejše so muke, s katerimi osmanski vragi mučijo nedolžne krščanske ljudi. Kapetan, kje je Rabata?"

"Na Reki, vaša svetlost. Odpravlja vojsko njegove svetosti in velikega vojvode Toskanskega v Zagreb, da gredo nad Turke. Nemara se je pa že vrnil v Senj."

"Hvala vam, kapetan," je nadaljeval vojvoda, "pa tudi vam, oče! Pridita jutri v ta moj dvorec, da poneseta Orloviću kapetansko diplomo, a Juriju Daničiću zlato verižico in povelje, naj se vrne v Senj. Rabato bo sodilo sodišče in tudi Dominisu, ampak to se vaju ne tiče. Molčita. Samo to lahko rečeta ljudem, da sem vam, poštenjakom, naklonil svojo milost, Rabata jo je pa zgubil. Torej pridita jutri. Zbogom!"

"Tej nesrečni deklici," je rekla nadvojvodinja, "pa povejte, da ji bom vsekdar zvesta zaščitnica; povrnila ji bom čast, poštenje in zaročenca."

"Tako se bo zgodilo. Amen!" je dodal Ferdinand. "In Rabata sem hotel počastiti s hrvaško generalijo!"

14

Bila je noč, trda, temna noč; ni bilo ne meseca ne zvezd ne neba. Na Orlovem gnezdu, na skalnem hribu, lomi vihar debele veje. Iz Senja utripljejo skozi temo drobne iskrice, sveče v senjskih hišah.

Škoda de Dominis sedi zamišljen in bled v svoji sobi, pred njim Rabata nemirno pomežikuje, zadaj pa stopi Capogrosso.

"Ali razumete to, gospod škof?" vpraša general.

"Da in ne."

"Zame je vse uganka. Orlović kapetan, Daničič počaščen in oba naj se vrneta v Senj! Bojim se . . ."

"Jaz pa ne," pravi škof. "Uganko je lahko rešiti. Graški ministri so zelo logični. Gre za to, da prodajo senjske gozdove. Graška vlada nima denarja in ne more čakati. Ferdinand zahteva veliko, Benečani ponujajo malo. Da bo kupčija čimprej sklenjena, je treba Benečane malo postrašiti, a Uskoke malo pobožati. Ko bo podpisan dogovor o gozdovih, boste Orlovića lahko brez skrbi obesili. Razumete?"

"Razumem, reveren dissime," je odgovoril general, "vi sklepate povsem jasno."

"Res, zadeva tako kaže," je pristavil poročnik, "toda vprašanje je, ali bo prejasna republika privolila, zdaj ko ve, da Posedarić ni več živ. Vsekakor je nerodno trpeti Orlovića v Senju. Daničić, zaljubljen človek, ni nevaren."

"Poslušajte," se je nasmejal Rabata, "pozabil sem vam povedati, da sem za Orlovića že poskrbel. Vsepovsod nabirajo vojake za osvojitev Kanže. Večina mojih mož bo odšla, ostalo bo le nekaj čet mušketirjev. Bilo bi nevarno, da ostane tukaj tako malo vojakov, ko je vsak Senjan vojak in je ostalo še veliko Uskokov. Treba jih je odstraniti. Zato sem sestavil četo tristo Senjanov, da gredo v Kanižo . . ."

"Glavo bodo nesli naprodaj," se je nasmejal Capogrosso.

(Dalje prihodnjič)

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

REAL ESTATE

5 ROOM BRICK RANCH HOME—2 bedrooms, attached garage, utility room, washer and dryer, automatic oil heat, storm screens and windows, all Oak floors.
Call owner BEverly 8-5791

HELP WANTED MALE

WANTED — Men for permanent Day or Night Work. General factory. Apply
RUSSAKOV CO.,
850 N. Ogden Ave.

BUSINESS OPPORTUNITY

TAVERN — Well established trade 30 years. Also Hall. Good location. Living quarters. Selling due to retiring.
BIshop 7-9741

Good Chance to buy GROCERY STORE. Well established trade. Modern 4 rooms living quarters in rear. Automatic gas heat, garage. Must see to appreciate.
DIckens 2-6668
for appointment

DOMESTIC HELP

GENERAL HOUSEWORK AND COOKING — Assist with 2 children. New ranch house near transportation. Own room and bath. Recent references.
Glencoe 1448

Nice Oak Park Home needs experienced WOMAN. General housework, assist cooking, 2 children. Must like children. Go. References. English speaking.
Call collect VIllage 8-4299

WANTED TO RENT

EMPLOYED Couple wants 3½-4 room unfurnished, heated apartment. 1st floor only. N. W. side. No children or pets. Have our refrigerator and stove.
HUmboldt 6-3979

RESPONSIBLE Employed Woman needs 4 room unfurnished apartment. Far N. or N.W. Moderate rental. Call evenings.
LOngbeach 1-5374

RESPONSIBLE employed vet, wife, 1 year old child, need 3-4 room unfurnished apartment. N. W. Moderate rental.
ALbany 2-4313

RESPONSIBLE Editor, wife, 1 child, need 3-5 room unfurnished apartment. North Side. Modern rental.
NEvada 8-7748

Vi imate več kot

25 LJUDI

ki skrbijo za vas v vaši

Blue Cross Bolnišnici

. . . ljudi, ki so posvetili svoje življenje za oskrbo bolnih.

NEKATERE vi *vidite* . . . kot naprimer bolničarke, bolniške pomočnice, hišne zdravnike, njih pomočnike, dietike, anestetike, tehnike v laboratoriju, terapiste. Večine morda *nikoli* ne vidite . . . farmaciste, kuhe, oskrbnike, delavce v pralnici, hišne in veliko drugih.

So pa vsi tam za en namen, da vidijo, da vi dobite pravilno hrano, da ste dobro oskrbovani, da ste udobni . . . in da se vaše zdravje zboljša.

Blue Cross pomaga preskrbeti to za vas in vašo družino, ko to dobro postrežbo najbolj potrebujete.

Obe, vaša bolnišnica in vaš Blue Cross ste *nedobičarski* organizaciji. Več kot 95c od vsakega Blue Cross dolarja gre za plačitev bolniških stroškov njenih članov. Nadzorniki vaših bolnišnic in Blue Cross . . . vsi možje, ki uživajo velik ugled v vaši naselbini, v biznesu, pri delavstvu in v profesionalnem svetu . . . so na uslugo tem velikim javnim ustanovam brez enega centa plačila.

Blue Cross SPONSORED BY THESE HOSPITALS:

IN CLEVELAND
Booth Memorial
Cleveland City
Cleveland Clinic
Florence Crittenton Home
Euclid-Glenville
Evangelical Deaconess
Fairview Park
Grace
Jewish Convalescent
Lutheran
Mt. Sinai
Polyclinic
St. Alexis
Saint Ann
St. John's
St. Luke's
St. Vincent Charity
Mary B. Talbert
University (Babies and Childrens, Hanna House, Lakeside, Maternity)
Woman's

IN THE SUBURBS
Bay View Hospital
Bedford Municipal
Berea Community
Doctors
Forest Hill
Huron Road
Garfield Heights
Marymount
Lakewood
Rainbow

IN NEARBY COUNTIES
Amherst
Ashtabula General
Corey
Brown Memorial
Elyria Memorial
Geneva Memorial
St. Joseph's
New London
Allen Memorial
Lake County Memorial

CLEVELAND HOSPITAL SERVICE ASSOCIATION